

Remissyttrande
2021-06-18
RUN 2021-00222

Regeringskansliet
Infrastrukturdepartementet

Remiss av Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens

Yttrande

Västra Götalandsregionen har tidigare lämnat ett yttrande till Vitboken om AI som presenterades den 19 februari 2020. Vitboken innehöll bland annat förslag om ett rättsligt ramverk för artificiell intelligens, med utgångspunkt i etiska riktlinjer för utveckling och användning av AI.

EU-kommissionen presenterade den 21 april 2021 sitt förslag till en ny förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (AI). Syftet med förslaget till förordning är att harmonisera regler för AI inom EU, stärka den inre marknadens konkurrenskraft och funktion samt att undvika fragmentering på den inre marknaden, skydda hälsa, säkerhet och grundläggande rättigheter, främja de positiva aspekterna av AI och säkerställa fri rörlighet av AI-system. Förslaget knyter också an till strategin för det digitala Europa. I samband med förslaget om en ny förordning presenterades även en ny koordinerad plan för AI, vars syfte är att accelerera utvecklingen av AI med utgångspunkt i att det ska ske utifrån att bevara grundläggande rättigheter hos medborgare och företag.

Ny teknik bär på en stor innovationspotential där AI förväntas få stor betydelse. Digital teknik och data skapar nya möjligheter för innovation och företagande. Denna kraft behöver tas till vara i alla delar av samhället och förslaget till en förordning kan ge nya möjligheter för nyttskapande för både individ och samhälle. Samtidigt behöver riskerna med AI beaktas. Det är i den meningen positivt att förslaget använder ett riskbaserat angreppssätt i syfte att skapa en strukturerad uppdelning mellan olika typer av AI-system och dess användning där vissa är förbjudna, andra tillåtna men med restriktioner och krav i form av bl.a. tillsyn och registrering hos ansvarig myndighet.

Likt i tidigare yttrande till vitboken för AI vill Västra Götalandsregionen peka på att utvecklingen och användningen av AI behöver vägledas av normer och etiska principer och grunda sig på principen om alla människors lika värde. Det är därför positivt med ett förslag till förordning som ger utrymme att värna mänskliga rättigheter inklusive rätten till privatliv, yttrandefrihet, icke-diskriminering och jämställdhet, men även personlig integritet, skydd av fysiska personer i fråga om behandling av personuppgifter och informations- och cybersäkerhet. Den övergripande målsättningen bör vara hållbar AI, med innebörden att AI applikationer ska vara etiska, säkra, pålitliga och transparenta. Etiska och säkerhetsmässiga överväganden kan inte vara en eftertanke i AI-applikationer utan måste vara en integrerad del från det tidiga designarbetet.

Samtidigt har användningen av AI potential att bidra med betydande nytta inom en mängd områden genom ökad ekonomisk tillväxt såväl som lösningar på miljömässiga och sociala samhällsutmaningar. Det är därför viktigt att det finns en balans i förhållandet mellan beaktande av risk å ena sidan och utveckling och innovation å andra sidan. Förslaget lyfter användning av s.k. regulatoriska sandlådor i syfte att främja innovation och effektivisera regelefterlevnad för kommande AI-system som en viktig del. Test- och experimentmiljöer, liksom regulatoriska sandlådor, är centrala och en viktig förutsättning för utvecklingen av tillförlitlig AI. Utgångspunkten bör vara att utgå ifrån ramverk och strukturer som redan etablerats gällande exempelvis hälsodata, så som GAIA-X. Det är även viktigt att det finns tydliga regelverk för hur andra länders testbäddar och regulatoriska sandlådor kan användas för att testa implementering på andra marknader.

För att AI ska bidra med önskvärda effekter behöver data tillgängliggöras. Det är med hjälp av stora mängder data som AI kan användas för att exempelvis inom vården diagnostisera och bidra till förebyggande hälsa. Vikten av att kunna dela och använda data på ett säkert sätt är en grundförutsättning. Vidare behöver data vara av hög kvalitet och harmoniserade kring de aktuella standarder och kodverk som avses att användas.

Förordningen riktar sig till så väl tillhandahållare som användare av AI. För att i olika verksamheter kunna göra avvägningar som eventuellt kommer krävas är det viktigt att det skapas rätt förutsättningar. Särskilt kunskapsbehoven för att kunna göra en adekvat riskbedömning av ofta komplexa AI värdekedjor behöver tas i beaktan. Det är därför av stor vikt att förslagets konsekvenser för så väl offentlig som privat verksamhet analyseras. Regioners och kommuners eventuellt ökade administrativa börda behöver också det analyseras.

Vidare utgör just kunskap och kompetens en nyckelfaktor. Behovet av digital kompetens blir allt större. Så väl spets som bredd behövs inom både privat och offentlig verksamhet. Det råder idag brist på digital spetskompetens i Sverige och i många avseenden även en brist på digital kompetens hos medborgarna. Detta är en utmaning, inte minst för utveckling av AI. Därtill är medarbetarnas förståelse och engagemang i AI-utvecklingen en förutsättning för ett hållbart införande och tillämpning av AI som har medborgarnas stöd och tillit. Det behövs insatser som skapar möjligheter för livslångt lärandet, insatser för att attrahera internationella talanger samt skapa förutsättningar för att förbättra matchningen mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden. Västra Götalandsregionen välkomnar därför EU-kommissionens nya koordinerade AI plan, som presenterades tillsammans med förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (AI). Det är viktigt att arbeta strategiskt kring åtgärder för kompetensförsörjning, digital kompetens och ökade investeringar och ta vara på befintliga strukturer som finns på lokal, regional, nationell och europeisk nivå. Regioner har lång erfarenhet av att samla och stötta aktörer som samverkar i ekosystem och infrastrukturer på regional nivå.

Regionutvecklingsnämnden
Västra Götalandsregionen

Kristina Jonäng
Regionutvecklingsnämndens
ordförande

Helena L Nilsson
Regionutvecklingsdirektör